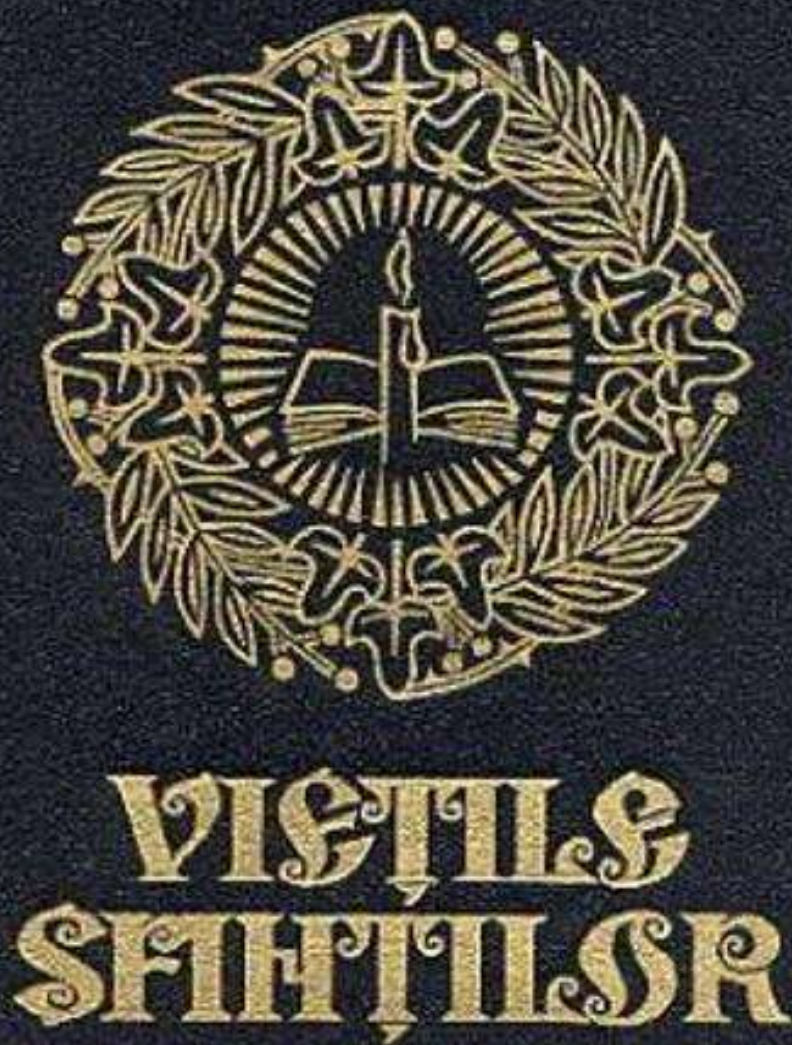

TEZĂUR LITURGIC
22 IANUARIE

VIATA
SF. APOSTOL
TIMOTEI
AL EFESULUI

VIETILE SFINȚILOR-01
ROMAN, 2001

PE
IANUARIE

Viața Sfântului Apostol Timotei

Pe Sfântul Apostol Timotei l-a odrăslit latura Licaoniei și a învățat carte în vestita cetate Listra, care nu s-a preamărit atât cu îndestularea roadelor pământești, pe cât cu această de Dumnezeu sădită mlădiță tânără, deși nu era din prea bună rădăcină; căci precum un trandafir bine mirositor iese din spini, tot astfel Timotei a odrăslit din tată necredincios elin, care era renumit în păgâneasca sa rea credință; și atât de vestit în răutate, pe cât mai pe urmă fiul lui l-a întrecut cu bunătățile și cu obiceiurile cele bune.

Maica sfântului, ca și bunica lui, erau evreice de neam, dar amândouă sfinte și drepte, împodobite cu fapte bune, precum despre dânsle mărturisește Sfântul Apostol Pavel, zicând: "Doresc să te văd, aducându-mi aminte de lacrimile tale, ca să mă umplu de bucurie, luând pomenire de credința cea nefățarnică, care este întru tine și care s-a sălășluit mai înainte în bunica ta Loida și în maica ta Eunike; deci, încredințat sunt că și întru tine va fi așa" (II Timotei, 1, 4-5).

Dar fiind încă copil fericitul Timotei, și nu atât cu bucățele, cât cu cuvântul Domnului hrănindu-se de maică să, s-a abătut cu totul de la rătăcirea cea păgâneascăși iudaicească și a alergat la

Sfântul Pavel, la trâmbița bisericească cea de Dumnezeu glăsuitoare, într-un chip ca acesta: când Sfântul Apostol Pavel a venit în Listra cu Barnaba, ucenicul și apostolul lui Hristos, precum spune dumnezeiescul Luca în Faptele Apostolilor, au mers și în cetățile Licaoniei, în Listra și în Derbe, și în cele dimprejurul lor, iar prin venirea sa acolo, a făcut o mare minune; căci a tămăduit un șchiop din pântecul maicii sale, numai cu cuvântul, lucru pe care văzându-l popoarele, s-au mirat foarte, zicând: Dumnezeu asemănându-se oamenilor, s-a pogorât la noi.

Înștiințându-se că nu dumnezei, ci apostoli și propovăduitori ai Dumnezeului Celui viu se numesc ei, mincinoșilor zei le sunt potrivnici și spre aceasta sunt trimiși, ca să întoarcă pe oameni de la înșelăciunea diavolească spre adevăratul Dumnezeu, care nu numai pe cuvinoși, ci și pe morții din morminte poate să-i scoale, atunci mulți s-au întors de la rătăcire către dreapta credință. Între dânsii era și maica acestui fericit Timotei, care petrecea în văduvie după bărbatul său. Ea a primit cu bucurie în casa sa pe Sfântul Apostol Pavel, l-a găzduit cu toată îndestularea și i-a dat pe Sfântul Timotei, fiul său, răsplătindu-i ca un dar pentru minunea făcută de dânsul în cetatea lor și pentru luminarea drepte credințe. Atunci era copil, încă tânăr cu anii, dar foarte îndemânatic și

de bună credință, pentru primirea seminței cuvântului lui Dumnezeu.

Deci, luându-l Sfântul Pavel și văzându-l blând și cu minte bună, apoi, văzând mai înainte de a fi darul lui Dumnezeu, l-a iubit mai mult decât părinții cei trupești; dar, de vreme ce atunci era încă copil tânăr și neputând să călătorească cu dânsul, l-a lăsat acasă, punându-l lângă dascăli iscusiți, ca să învețe de la dâșii dumnezeiasca Scriptură, de care lucru scriind Pavel către dânsul, îi aducea aminte: Din tinerețe știi Sfintele Scripturi. Fiind urmărit de poporul iudeu, a fost dat afară din cetate și s-a dus în alte cetăți.

După câțiva ani, când Sfântul Pavel a ieșit din Antiohia să cerceteze pe frații din toate cetățile în care propovăduise mai întâi cuvântul lui Dumnezeu, luând pe Sila, a venit în Listra, unde era Sfântul Timotei, și văzându-l că venise în vârstă și sporise în toată faptă bună, apoi că era bine mărturisit de toți creștinii de acolo, l-a luat cu sine la apostolie și l-a făcut împreună călător, nedezlipit la toate ostenelile și călătoriile sale și împreună slujitor întru Domnul. Dar când a voit să iasă din cetate, ca să nu smintească pe niște iudei, care erau mulțime mare prin locurile acelea, l-a tăiat împrejur, după legea lui Moise, nu pentru vreo trebuință de mântuire, deoarece avea darul

cel nou, Sfântul Botez, în locul tăierii împrejur, ci ca iudeii să nu se smintească de dânsul, deoarece toți știau că s-a născut din tată elin.

Deci, ieșind de acolo Sfântul Pavel, umbla prin cetăți și prin sate, învățând și binevestind împărăția lui Dumnezeu și luminându-i pe toți cu lumina dreptei credințe, căruia ca o stea a soarelui, cel de la al treilea cer răsărit, îi urmă dumnezeiescul Timotei, primind lumina cea neînserată, adică învățătura bunei vestiri a lui Hristos, și deprinzându-se la obiceiuri bune și la viață îmbunătățită, precum mărturisește despre dânsul iarăși apostolul Pavel, zicând: "Iar tu ai urmat învățăturii mele, vieții, așezământului, credinței, îndelung răbdării, dragostei, îngăduinței, izgonirilor și pătimirilor" (II Timotei, 3, 10-11).

Astfel, Sfântul Timotei a scos toate bunătățile din vasul alegerii, adică de la Pavel, și a primit apostoleasca sărăcie pentru Hristos, ca să nu câștige pentru el nimic, nici aur, nici argint, nici altceva de pe pământ; ci a trece din loc în loc și a propovădui Evanghelia împărăției. Apoi, s-a deprins a răsplăti bine pentru rău, căci fiind ocărât, el binecuvânta, prigonit fiind, el răbda, hulit fiind, mângâia, în toate punându-se înainte pe sine, ca o slugă a lui Dumnezeu. Deci, s-a făcut următor adevărat învățătorului său, Sfântului

Pavel. Drept aceea, Sfântul Pavel, văzând pe ucenicul său sporind într-atâtea fapte bune, l-a făcut mai întâi diacon, după aceea preot, apoi episcop, deși era tânăr de ani.

Apoi, prin punerea mâinilor apostolești, fiind slujitor al tainelor lui Hristos, s-a făcut următor prea osârdnic al durerilor și ostenelilor apostolești, pătimind împreună și slujind celor mai mari apostoli, întru bună vestire a lui Hristos, pe care nici tinerețile, nici slăbiciunea trupului, n-au putut vreodată să-l împiedice de la nevoința care era de față. Ci în toate avea răbdare, după cum mărturisește despre dânsul învățătorul său Pavel, care scriind către Corinteni, în epistola întâi, zice: De va veni Timotei, luați aminte, ca să vie la voi fără de frică, pentru că are lucrul Domnului, ca și mine; deci, nimeni să nu-l defăimeze. Apoi, laudându-l, a scris: Am trimis la voi pe Timotei, care îmi este fiu iubit și credincios întru Domnul, care vă aduce vouă aminte de căile mele.

Dar și în alte scrisori ale sale îl numește frate al său, zicând: Pavel, legatul lui Iisus Hristos, și Timotei, fratele. Și iarăși: Pavel, apostolul lui Iisus Hristos, cu voia lui Dumnezeu, și Timotei fratele. Și încă: Trimis-am pe Timotei, fratele nostru, slujitorul lui Dumnezeu și ajutorul nostru în

bună vestirea lui Hristos, ca să vă întărească și să vă mângâie în credința voastră.

Acestea și multe altele se află ca mărturii în epistolele lui Pavel, spre lauda Sfântului Timotei, pentru care acela nu se înălța, ci viețuind în smerita cugetare și pază, prin post și prin ostenele cele de-a pururea, atât de mult se trudea, încât chiar învățătorul lui, văzându-i nevoițele și postul, îi era milă de el foarte mult, pentru că, văzându-l trudit, îl îndemna să nu bea apă, ci să primească puțin vin pentru stomacul său și pentru multele neputințe, de care, deși neîncetat trupul îi era cuprins, dar sufletul lui cel bun îi era sănătos și petrecea liber de toată vătămarea.

Deci, Timotei umbla prin toate marginile lumii cu învățătorul său, pentru că adesea propovăduia cuvântul lui Dumnezeu în Efes, Corint, Macedonia, Italia, Spania, încât este drept a zice despre dâșii: În tot pământul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii cuvintele lor. Și era Sfântul Timotei ascuțit la minte, grabnic la răspunsuri, retor ales în propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu, dascăl preadulce în împlinirea Sfintelor Scripturi, păstor prea vrednic în ocârmuirea bisericească și în apărare, dar mai ales a câștigat îndestulat dar, căci din îndoit izvor a scos învățătura.

Dar nu numai pe Pavel îl avea învățator, ci și de la iubitul ucenic a lui Hristos învăța, de la Ioan; căci fiind trimis de Domițian, împăratul Romei (81-96), în exil în insula Patmos, Timotei a fost în locul acestui Sfânt Ioan, episcop al cetății Efesului, unde nu după multă vreme a pătimit, pentru mărturisirea lui Iisus Hristos, astfel:

Era odată un praznic vestit în Efes, ce se numea Catagoghion, în care închinătorii de idoli, bărbați și femei, luând asemănări de fețe neobișnuite, purtând în mâini ciomege și idoli, înconjurau ulițele cetății fără de rușine și cu glasuri fără de rânduiala, strigând, pe cei ce-i întâlneau că tâlharii se repezeau asupra lor, și ucideau pe mulți și făceau alte fărădelegi; cu care ticăloșii socoteau că aduc slujbă necuraților zei ai lor.

Acestea văzând dumnezeiescul Timotei, și cu focul râvnei celei dumnezeiești aprinzându-se, a intrat cu îndrăzneală într-acea priveliște de Dumnezeu hulitoare, propovăduind pe Unul adevăratul Dumnezeu, pe Domnul nostru Iisus Hristos, arătând înșelăciunea și rătăcirea zeilor lor și altele câte erau din destul spre încredințare, spunând cu limbă slobodă. Iar ei, întru întunericul închinării de idoli umblând, n-au cunoscut, nici n-au înțeles cele grăite de apostol, ci repezindu-se cu un suflet asupra lui cu ciomegele ce aveau în

mâini, l-au bătut cumplit pe sfânt și cu toată nemilostivirea și neomenia, pe pământ târându-l și călcându-l, l-au chinuit până la moarte.

Creștinii după aceea venind și văzându-l încă puțin suflând, l-au dus afară din cetate și după ce a murit, i-au îngropat cu cinste trupul lui, la locul ce se numea Pion, adică "gras". Iar după multă vreme, cinstitele și sfintele lui moaște, după porunca împăratului Constanțiu (337-361), fiul marelui Constantin, s-au dus din Efes în Constantinopol, de Sfântul Artemie mucenicul și au fost puse în biserica Sfinților Apostoli, alături de dumnezeiescul Apostol Luca și cu Andrei, cel întâi chemat. Dumnezeu binevoind astfel, ca celor ce în viața aceasta toate de obște le-au fost, obiceiurile, învățătura și propovăduirea Evangheliei, de obște la fel și mormântul după moarte să le fie, de vreme ce și odihna lor în ceruri este una, întru împărăția Domnului nostru Iisus Hristos, care împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh împărățește, în veci. Amin.

